

ταῖον νὰ κατισχύσῃ τῶν βαρβάρων· ἡ βασιλεία, ἡ γλῶσσα, ἡ φιλολογία, ἡ τέχνη, ἡ νομοθεσία, ἡ διοικήσις ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ἀγῶνος τούτου ἑλληνικαί· ἠκρωτηριασμένα μὲν καὶ πολλοὺς φέρουσαι καὶ δεινοὺς τοὺς μάλωπας ἀλλὰ σφύζουσαι οὐδὲν ἦττον τὸν κύριον αὐτῶν ἑλληνικὸν χαρακτήρα. Ἡ δὲ πάλῃ αὕτη μεταξὺ τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν βαρβάρων ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν ἀξίαν τῶν χρόνων τούτων, ἀξίαν ἣν δὲν ἠθέλησαν νὰ κατανοήσωσι καὶ νὰ ἐκτιμήσωσιν οἱ τῆς Δύσεως ἱστοριογράφοι. Καὶ ἤρχισεν ἡ πάλῃ καταφανὴς γινομένη ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ Ἀρκαδίου βασιλείας. Εἶδομεν τοὺς Ἕλληνας τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἐπιπεσόντας οἰκοθεν κατὰ τῶν Γότθων τοῦ Τριβιγίλδου καὶ καταπολεμήσαντας αὐτοὺς δεινῶς. Εἶδομεν τοὺς Ἕλληνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξαναστάντας κατὰ τῶν Γότθων τοῦ Γαῖνᾶ καὶ ἐπενεγκόντας εἰς αὐτοὺς φοβερὰν σφαγὴν. Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ συμβούλια τοῦ κράτους καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑψώθησαν φωναὶ διαμαρτυρησεως τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου κατὰ τῆς ἐπεμβάσεως ἐκείνης τῶν ἀλλοφύλων καὶ κατὰ τῶν ὀλεθρίων τῆς ἐπεμβάσεως ταύτης ἀποτελεσμάτων. Δύο δὲ μάλιστα ἄνδρες διέπρῃψαν ὑπὲρ πάντας τοὺς λοιποὺς κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ὁ Συνέσιος καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, εἰς τῶν ὁποίων τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν καὶ τὸν χαρακτήρα εὐλόγον εἶναι νὰ ἐπιστήσωμεν τούτου ἕνεκα ἰδιάζουσαν προσοχὴν.

Ὁ ἀναγνώστης ἐνθυμεῖται βεβαίως τὴν ἐν τῇ βορείῳ Ἀφρικῇ ἑλληνικὴν ἐκείνην ἀποικίαν, ἣτις, καλουμένη Κυρήνη, ἐκτίσθη τῇ 7 π.Χ. ἑκατονταετηρίδι ὑπὸ Θηραίων, ἀποίκων ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν ἐν Σπάρτῃ Δωριέων (Κεφ. Ε' βιβλ. Β' τοῦ Α' τόμ.). Ἡ πόλις αὕτη ἔδωκε τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν πέριξ χώραν, κληθεῖσαν Κυρηναϊκὴν, ἀνέδειξεν ἄνδρας διαπρεπεστάτους, τὸν Ἀρίστιππον, τὸν Καρνεάδην καὶ ἄλλους, καὶ παραδόξως ἐπὶ πολὺν χρόνον ἤκμασε. Προϊόντος τοῦ χρόνου, ἡ Κυρηναϊκὴ ὑπέκλυεν εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Πτολεμαίων· καὶ τότε μετωνομάσθη Πεντάπολις ἐκ τῶν πέντε κυρίων αὐτῆς πόλεων, Κυρήνης, Βερενίκης, Ἀρσινόης, Πτολεμαῖδος καὶ Ἀπολλωνίας· ἔπειτα τῷ 75 ἢ 76

μισθέντες ὑπὸ τῶν ἤδη ἐκλατινισθέντων ἀρχαίων κατοίκων τῆς χερσονήσου ἀπέτελεσαν τὸ ἐνιαῖον λατινικὸν ἔθνος τῶν Ἰσπανῶν, οὕτω κληθέντων ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς χερσονήσου (ὡς συνέβη τοῦτο καὶ ἐν Ἰταλίᾳ). Ανακριδὲς καὶ τὸ λεγόμενον ὅτι οἱ Γαλάται μετεβλήθησαν εἰς Φράγκους. Οἱ Γαλάται, ἀφοῦ ἐξελατινίσθησαν ἢ ἐξερρωμανίσθησαν, συνεχάνευσαν ἐν ἑαυτοῖς ὡς λαὸς ρωμανικὸς ἢ νεολατινικὸς, ἢ ἐξελατινίσαν καὶ ἐξερρωμάνισαν διαφόρους εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἐπιδραμόντας γερμανικοὺς λαοὺς, ἰδίως τοὺς Φράγκους οὓς ἐξελατινίσαν πάντας καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης συγχωρεύσεως, ἐν ἣ ἐπεκράτησεν ἀπολύτως τὸ νεολατινικὸν στοιχεῖον, ἰδίως κατὰ τὴν γλῶσσαν, ἀπετελέσθη τὸ νεολατινικὸν ἔθνος τῶν Français ἢτοι Φράγκων, ὧν τὸ ὄνομα ἀπὸ πολιτικῆς καὶ φυλετικῆς ἐννοίας μεταστάν εἰς τὴν ἐθνικὴν ἐννοίαν τοῦ ὅλου ἐρρωμανισθέντος λαοῦ, ὅστις ἦν γαλατικὸς τὸ πλεῖστον τὴν καταγωγὴν καὶ τὸ αἷμα, λατινικὴν τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν θρησκείαν καὶ τὸν πολιτισμόν, φραγκικὸν ἢτοι γερμανικὸν σχεδὸν καὶ κατὰ τὸ ὄνομα, ἐπεκλήθη ὑφ' ἡμῶν ἔθνος γαλλικὸν ἕνεκα τῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαίων Γαλατῶν ἢ Γάλλων καταγωγῆς, ἐνῶ ὁ ἴδιος λαὸς διετήρησε τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ ὄνομα, τὸ Français ἢ Φράγκος, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸ σημασίαν ἐθνικὴν σφόδρα ἀντίθετον πρὸς τὸ ὄνομα τὸ γερμανικόν, ἐξ οὗ παρεφθάρη.

Καὶ οἱ Βρετταννοὶ δὲ ἐν Βρεττανίᾳ δὲν μετεβλήθησαν εἰς Ἀγγλους. Ἀλλ' οἱ γερμανοὶ Ἀγγλοὶ (ἄγγλοι Σάξονες ἢ Ἀγγλοσάξονες) καταλαβόντες τὴν Βρεττανίαν τῷ 411 μ. Χ. ἐξωλόθρευσαν τοὺς Βρετταννοὺς, ὧν λείψανα μόνον μικρὰ ἐσώθησαν μέχρι νῦν ἐν τοῖς δυσπρόσιτοις ὄρεινοις τόποις τῆς Ουαλλίας καὶ Κορνουαλίας, διατηροῦντες ἐνταῦθα καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, ἀφοῦ ἐπὶ αἰῶνας διετήρησαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν. Οἱ δὲ τοὺς Βρετταννοὺς ἐξαφανίσαντες Ἀγγλοσάξονες συγχωρευθέντες ὕστερον μετὰ τῶν ἀπὸ Γαλλίας ἐπιδραμόντων νέων κατακτητῶν τῶν ἐκγαλλισμένων ἢτοι ἐκ ρωμανισμένων τὴν γλῶσσαν ἐν Γαλλίᾳ Νορμανδῶν (λαοῦ γερμανοσκανδιναυικοῦ τὴν καταγωγὴν) ἀπέτελεσαν τὸ νῦν ἔθνος τῶν Ἀγγλων.

